

LITERATURA 3

Mgr. Marcela Hrdličková

ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE

POHÁDKA

- Lidová pohádka
 - Kouzelná (fantastická)
 - démonická
 - Zvířecí
 - Pěstounská
 - Kumulativní
 - Novelistická
- Lidová literární pohádka (autorská pohádka podle lidových látek nebo motivů) = pohádka literární
- Autorská (= moderní) pohádka

ČESKÁ AUTORSKÁ POHÁDKA
PŘED ROKEM 1918

ELIŠKA KRÁSNOHORSKÁ (1847 – 1926)

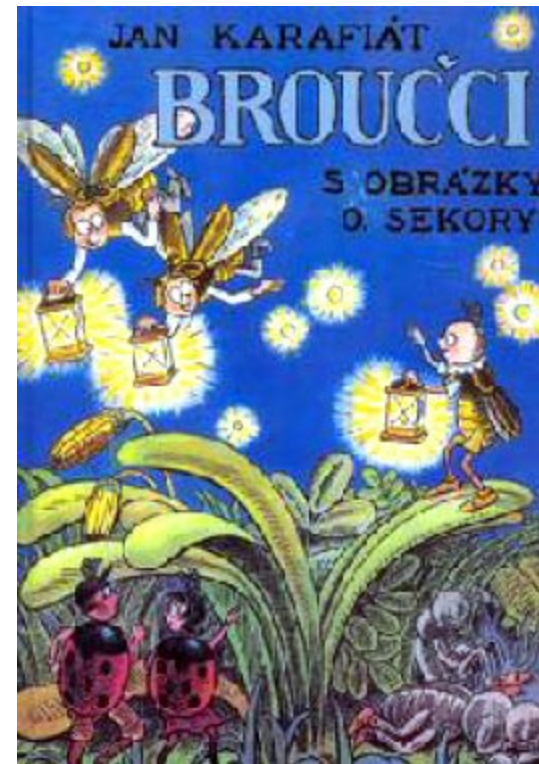
- Rozšíření a upravení folklorních motivů: *Sluníčkovy sestry*
- Vlastní pohádky ve stylu folklorních: *Láska otcovská*
- Návaznost na andersenovský typ: *Měch a samovar, Dvojí přátelství*

JAN KARAFIÁT (1846 – 1929)

- Evangelický farář, tvůrce revidovaného znění *Bible kralické*, spisovatel
- „český Andersen“
- *Broučci* (1876)

KONJUNKTURA ČESKÉ AUTORSKÉ
POHÁDKY V MEZIVÁLEČNÉM OBDOBÍ

BOJE O POHÁDKU

- 1913 diskuse v *Úhoru*
- článek Pryč s pohádkou! v *Lidových novinách* 1929
- Jaroslav Frey *Boj o pohádku* (1941)

VÝZNAMNÉ SOUBORY AUTORSKÝCH POHÁDEK

- *Nůše pohádek* (1918, 1919, 1920) – třísvazkový soubor, editorem Karel Čapek, téměř 50 významných autorů
- *Zlatý pramen* (1918) - soubor autorských pohádek od obrození po současnost, uspořádala Marie Majerová

TYPY MEZIVÁLEČNÉ AUTORSKÉ POHÁDKY

- Čapkovsko-poláčkovská větev
- Nezvalovská pohádka nonsensového typu
- Vzдорopohádky Josefa Lady
- „Zvířecí pohádkový komiks“ Ondřeje Sekory
- Sociální pohádky - Wolker

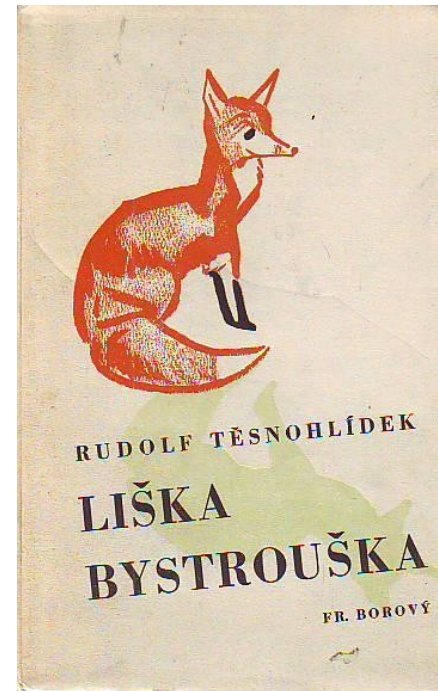
JIŘÍ MAHEN (1882 – 1939)

- Vlastním jménem Antonín Vančura
- Český básník, novinář, dramaturg, knihovník, režisér a divadelní kritik
- *Její pohádky* (1914) – později pod názvem *Co mi liška vyprávěla* (1922)
- *Dvanáct pohádek* (1918)

RUDOLF TĚSNOHLÍDEK (1882 – 1928)

- Prozaik, ale i básník, publicista
- *Liška Bystrouška* (1920)
- *Čimčirínek a chlapci* (1922)
- *Nové království* (1927)
- *O zakleté Lúčance* (1937)

KAREL ČAPEK (1890 – 1938)

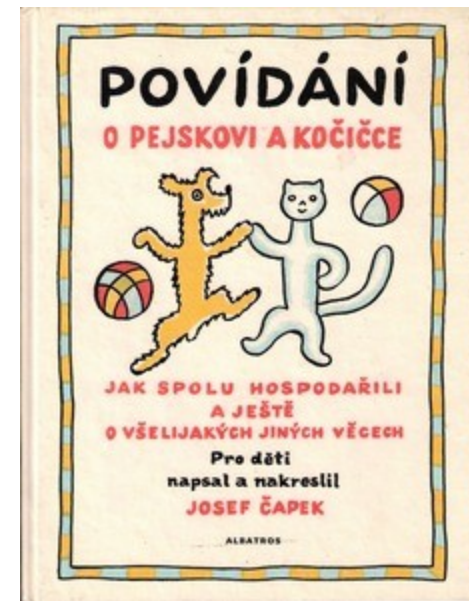
- Spisovatel, novinář, dramatik, překladatel, fotograf, dramaturg, režisér
- *Devatero pohádek a ještě jedna od Josefa Čapka jako přívazek* (1932)
- *Dášeňka čili život štěněte* (1933)
- *Měl jsem psa a kočku* (1939)
- *Pudlenka* (1970)

JOSEF ČAPEK (1887 – 1945)

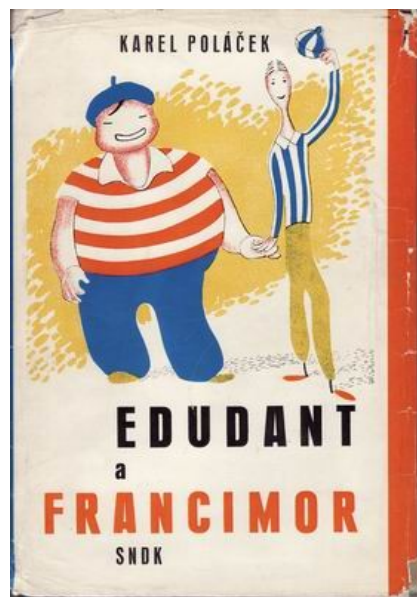
- Český malíř, spisovatel, fotograf, grafik, ilustrátor
- *O tlustém pradědečkovi a loupežnících* → *Dobrá noc, když dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupič a detektivové*
- *Povídání o pejskovi a kočičce* (1929)
 - Autorem textu i ilustrací

KAREL POLÁČEK (1892 – 1945)

- Český spisovatel, humorista,
novinář, filmový scenárista
- *Edudant a Francimor* (1933)

- Pohádková próza

VLADISLAV VANČURA (1891 – 1942)

- Český spisovatel, filmový režisér, dramatik, původní profesí lékař
- *Kubula a Kuba Kubikula* (1931)
 - Medvídek Kubula, Kuba Kubikula, strašidlo Barbucha, vesničky Hrnce a Vařečky

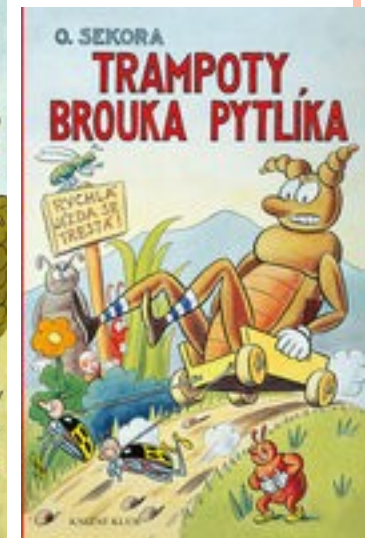
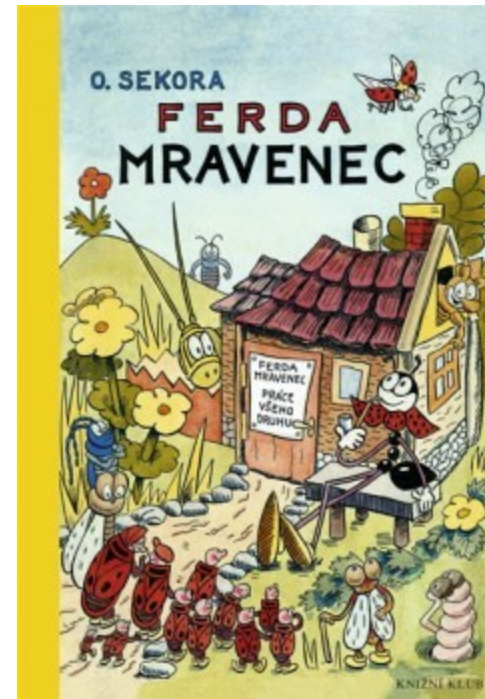

ONDŘEJ SEKORA (1899 – 1967)

- Český spisovatel, novinář, grafik, výtvarník, ilustrátor, karikaturista, entomolog

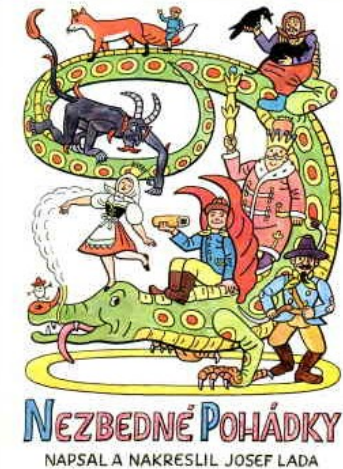
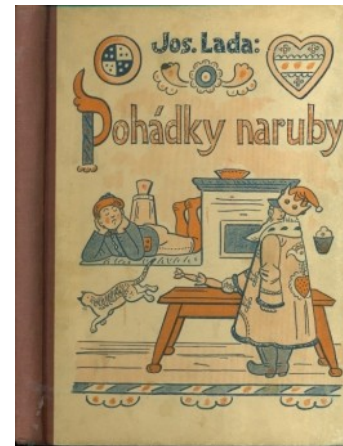

- *Ferda Mravenec* (1936)
 - „pohádkový komiks“
- *Trampoty brouka Pytlíka* (1939)

JOSEF LADA (1887 – 1957)

- Český malíř, ilustrátor a spisovatel
- *Pohádky naruby* (1939)
- *Nezbedné pohádky* (1946)
- *Bubáci a hastrmani* (1939)
- *O chytré kmotře lišce* (1937)
- *O kocourovi Mikešovi*

VÍTĚZSLAV NEZVAL (1900 – 1958)

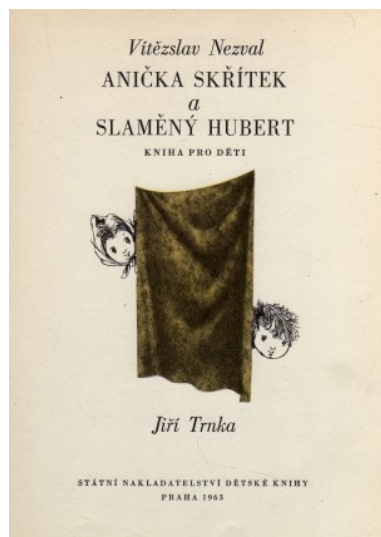

- Český básník, překladatel, prozaik, spoluzakladatel poetismu, vůdčí osobnost českého surrealismu i umělec spjatý s komunistickou ideologií a socialistickým realismem

- Carrollovská linie pohádky

- nonsensová pohádka

- *Anička skřítek a slaměný Hubert* (1936)

JIŘÍ WOLKER (1900 – 1924)

- Básník, ale i autor pohádek
- *O milionáři, který ukradl slunce*
(1921)
- *O kominíkovi* (1921)

